

Ekologi och värderingar -

vad har miljövard med filosofi att göra?

Värde

Instrumentellt värde

Värde som medel, som *instrument* för någon/något. Värdefullt för den nytta någon har av det.

Pengar är ett givet exempel.

Fler?

Intrinsikalt värde

Värde i sig själv, oavsett nytta eller andra positiva upplevelser som någon annan har av det.

Lycka är en vanlig kandidat.

Andra exempel?

”Varje år utrotas många arter på jorden som direkt eller indirekt resultat av människors aktiviteter.”

betyder inte nödvändigtvis

”Det är moraliskt fel eller problematiskt att arter utrotas på grund av mänskliga aktiviteter.”

Varje år utrotas många arter på jorden som direkt eller indirekt resultat av människors aktiviteter.

Att säga ”Det är moraliskt problematiskt eller dåligt att människor orsakar artutrotning.”

förutsätter någon värdering.

Vilka värderingar hyser vi?

1 kap. Miljöbalkens mål och tillämpningsområde

1 § Bestämmelserna i denna balk syftar till att främja en hållbar utveckling som innebär att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö. En sådan utveckling bygger på insikten att *naturen har ett skyddsvärde* och att människans rätt att förändra och bruka naturen är förenad med ett ansvar för att förvalta *naturen väl*.

Miljöbalken skall tillämpas så att

1. människors hälsa *och miljön* skyddas mot skador och olägenheter oavsett om dessa orsakas av föroreningar eller annan påverkan,
2. *värdefulla natur- och kulturmiljöer* skyddas och vårdas,
3. den biologiska mångfalden bevaras,

EU-finansierad forskning

”Forskning som tjänar människans och *naturens väl*, men som inte nödvändigtvis är ekonomiskt vinstgivande för företag och grundforskning måste stödjas av allmänheten, det vill säga även med EU-medel.”

Ur: Resolution om Europeiska unionens verksamhet inom forskning och teknologisk utveckling - årsrapport 1997 (KOM(97)0373 - C4-0435/97)

Vad är hållbar utveckling?

”Hållbar utveckling består av tre ömsesidigt beroende delar:

1. *ekologisk hållbarhet*
2. social hållbarhet
3. ekonomisk hållbarhet

//...//

Ett samhälle som formas inom ramen för vad *miljön* och människors hälsa tål och där vi långsiktigt investerar i dessa resurser.”

Naturvärde

”Vid klassificeringen är områdenas *biologiska värden* avgörande. Det biologiska värdet bedöms i första hand med utgångspunkt från vilka arter eller artgrupper som noterats eller sedan tidigare är kända, men även med utgångspunkt från lämpliga substrat eller biotoper. I de fall geologiska värden ingår i bedömningen anges detta särskilt.”

Ur: Naturinventering av ett område på centrala Brännö, Göteborgs kommun. Underlag för kommunal planering. Jonas Stenström, Rapport 2005-09-28, Naturcentrum AB.

Naturvärde

Naturvärdet avgörs genom bedömningar av sådant som
artrikedom,
förekomst av *rödlistade arter*,
ekologisk funktion (t ex viktiga reproduktionsområden),
landskap med *lång kontinuitet*, (både natur- och kulturlandskap)
ovanliga miljöer och arter,
områden som är *opåverkade* av mänskliga ingrepp,
mångformighet i ett annars ensidigt landskap,
intressanta *geologiska formationer*.

(Alla dessa saker kallas för *biologiska värden*.)

”Vid klassificeringen är områdenas *biologiska värden* avgörande. Det biologiska värdet bedöms i första hand med utgångspunkt från vilka arter eller artgrupper som noterats eller sedan tidigare är kända, men även med utgångspunkt från lämpliga substrat eller biotoper. I de fall *geologiska värden* ingår i bedömningen anges detta särskilt.”

Ur: Naturinventering av ett område på centrala Brännö, Göteborgs kommun. Underlag för kommunal planering. Jonas Stenström, Rapport 2005-09-28, Naturcentrum AB.